

Sabiedriski aktīvo Latvijas iedzīvotāju pieredze nevalstisko organizāciju darbībā

Diāna Kalniņa

Rīgas Stradiņa universitāte, Komunikācijas fakultāte, Latvija

Ievads. Latvijas Republikas Satversmes pirmās nodaļas otrajā pantā ir teikts: “Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai.” Tas nozīmē, ka Latvijas pilsoņi ir atbildīgi par savu valsti un līdz ar to arī par savas dzīves kvalitātes uzlabošanu. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam paredz paaugstināt sabiedrības iesaisti valstiski un sabiedriski nozīmīgos procesos, tai skaitā lēmumu pieņemšanā. Šajā dokumentā ir norādīts, ka situācijās, kad vairums sabiedrības norobežojas no politiskajiem procesiem, palielinās sabiedrības radikalizācijas risks; atsevišķu sociālo grupējumu radikālisms var palielināt sociālo konfliktu un vardarbības iespējamības risku.

Tajā pašā laikā sabiedriskās domas aptauju dati Latvijā atspoguļo samērā mazu iedzīvotāju sociālo aktivitāti – tikai neliela daļa Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju ir iesaistījušies sabiedriskajās organizācijās un piedalās to darbībā, kā arī regulāri seko līdzi politiskajiem notikumiem valstī. Lielākā daļa cilvēku uzskata, ka viņiem nav nekādas ietekmes uz to, ko un kā dara Saeima un valdība, un ka ietekmēt sociālos vai politiskos procesus nav viņu spēkos.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis – uzzināt iemeslus, kāpēc Latvijas iedzīvotāji ir tik neaktīvi publiskajā sfērā, kā arī noskaidrot sabiedrisko aktivitāti ierobežojošos faktorus. Metode – daļēji strukturētās dziļās intervijas.

Rezultāti. Tika aptaujāti 19 dažādu nevalstisko organizāciju biedri un iegūtas atbildes uz vairākiem jautājumiem:

- 1) kādā nevalstiskajā organizācijā darbojaties, cik ilgi un kāpēc;
- 2) kādas prasmes, zināšanas, personīgās īpašības un apstākļi ir nepieciešami darbībai nevalstiskajā organizācijā;
- 3) kādas problēmas jārisina publiski, kāds ir šo problēmu risināšanas vēlamais formāts, un kam šie jautājumi jārisina;
- 4) ar kādām grūtībām ir jāsaskaras, darbojoties nevalstiskajā organizācijā.

Secinājumi. Ir identificētas barjeras individuālajā līmenī, nevalstiskās organizācijas iekšējās darbības līmenī, kā arī “ārējā” līmenī, proti, sadarbībā ar sabiedrību, citām nevalstiskajām organizācijām, valdības pārstāvjiem un medijiem.